

اندازه گیری

پایه پنجم

*****

- 1- در جای خالی عدد مناسب بنویسید .
- 1 متر = ... سانتی متر .
- 487 میلی متر = ... متر .
- 1 سانتی متر با ..... متر .
- 9/188 متر = ... میلی متر .
- 1 متر = ... میلی متر .
- 2/85 متر = ... میلی متر .
- 1 میلی متر = ... متر .
- 125 سانتی متر = ... میلی متر .
- 142 سانتی متر = ... متر .
- 8/ 25 متر = ... سانتی متر .
- 52 سانتی متر = ... متر .
- 9 سانتی متر = ... متر .
- 1 سانتی متر = ... میلی متر .
- 8124 سانتی متر = ... متر .
- 1 میلی متر = ... سانتی متر .
- 2/005 متر = ... سانتی متر .
- 7/3 متر = ... سانتی متر .
- 18/5 متر = ... سانتی متر .
- 8/923 متر = ... سانتی متر .
- 0/75 متر = ... سانتی متر .

***

- 3458 میلی متر = ... متر و ..... سانتی متر ..... میلی متر .
- 7905 میلی متر = ... متر و ..... سانتی متر ..... میلی متر .
- 897 سانتی متر = ... متر و ..... سانتی متر .
- 985 سانتی متر = ... متر و ..... سانتی متر .
- 759 میلی متر = ... سانتی متر و ..... میلی متر .

2- مستطیلی داریم به طول 80 سانتی متر و عرض 325 میلی متر به محیط این مستطیل چند متر است ؟

پایه پنجم

اندازه گیری

*****

با توجه به اطلاعات داده شده مسئله های زیر حل کنید .

1 متر 100 سانتی متر است .

بنابر این :

2 متر چند سانتی متر است ؟ ..... = $2 \times$ .....

4 متر چند سانتی متر است ؟

$\frac{2}{5}$ از یک متر ، چند سانتی متر است ؟ ..... = $\frac{2}{5} \times 100$

$\frac{3}{4}$ از یک متر چند سانتی متر است ؟

$\frac{3}{10}$ از 2 متر ، چند سانتی متر است ؟

1 متر 1000 میلی متر است .

بنابر این :

3 متر چند میلی متر است ؟ ..... = $2 \times$ .....

$\frac{2}{5}$ متر چند میلی متر است ؟

$\frac{7}{10}$ متر چند میلی متر است ؟

$\frac{7}{5}$ متر چند میلی متر است ؟

$\frac{21}{10}$ از 3 متر چند میلی متر است ؟

1 ساعت 60 دقیقه است .

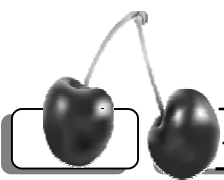
بنابر این :

$\frac{3}{5}$ ساعت چند دقیقه است ؟

$\frac{7}{5}$ ساعت ، چند دقیقه است ؟

$\frac{2}{3}$ ساعت چند دقیقه است ؟

$\frac{1}{4}$ ساعت چند دقیقه است ؟

پایه پنجم

اندازه گیری

*****

1 هکتار 10000 متر مربع است .

بنابراین :

$\frac{3}{4}$ هکتار چند متر مربع است ؟

$\frac{12}{100}$ هکتار چند متر مربع است ؟

$\frac{4}{5}$ هکتار چند متر مربع است ؟

1 ساعت 3600 ثانیه است .

بنابراین :

$\frac{1}{4}$ ساعت چند ثانیه است ؟

$\frac{2}{15}$ ساعت چند ثانیه است ؟

$\frac{2}{5}$ ساعت چند ثانیه است ؟

1 کیلوگرم 1000 گرم است .

بنابراین

2 کیلوگرم چند گرم است ؟ $2 \times \dots = \dots$

$\frac{1}{2}$ کیلوگرم ، چند گرم است ؟ $\frac{1}{2} \times 1000 = \dots = \dots$

$\frac{2}{5}$ کیلوگرم ، چند گرم است ؟

$\frac{2}{100}$ کیلوگرم چند گرم است ؟

$\frac{2}{3}$ از 6 کیلوگرم چند گرم است ؟

$\frac{3}{5}$ از 2 کیلوگرم چند گرم است ؟

اندازه گیری

پایه پنجم

*****

- 1- در جاهای خالی عدد مناسب بنویسید:
- 653 گرم = ... کیلوگرم .
- 12 گرم = ... کیلوگرم .
- $\frac{4}{3}$ گرم = ... کیلوگرم .
- 7009 گرم = ... کیلوگرم .
- 6 گرم = ... کیلوگرم .
- $\frac{2}{75}$ گرم = ... کیلوگرم .
- $\frac{3}{372}$ گرم = ... کیلوگرم .
- $\frac{1}{4}$ کیلوگرم = ... گرم .
- 192 گرم = ... کیلوگرم .
- $\frac{12}{50}$ کیلوگرم = ... گرم .
- $\frac{3}{4}$ کیلوگرم = ... گرم .
- 347 گرم = ... کیلوگرم .
- $\frac{1}{5}$ کیلوگرم = ... گرم .

رسم مثلث

پایه پنجم

*****

- 1- مثلثی رسم کنید که اضلاع آن 5 و 4 و 3 سانتی متر باشد .
- 2- الف) زاویه های زاویه های زیر را اندازه بگیرید (ب) مساحت آن را حساب کنید .
- 3- مثلث متساوی الاضلاعی رسم کنید که طول هر ضلع آن 5 سانتی متر باشد ؟

4- مثلث متساوی الساقین رسم کنید که طول هر ساق آن 5 سانتی متر و طول قاعده ی آن 3 سانتی متر باشد ؟

4- آیا می توان مثلثی رسم کرد که طول اضلاع آن 7 و 4 و 3 باشد (با رسم شکل)؟ امتحان کنید :

پایه پنجم

رسم مثلث

5- مثلثی رسم کنید که اضلاع آن 7 و 4 و 5 سانتی متر می باشد . مراحل رسم را توضیح دهید :

1- مثلث متساوی الاضلاعی رسم کنید که اندازه ی هر ضلع آن 4 سانتی متر می باشد . اندازه هر زاویه را با مقاله اندازه بگیرید .

6- مثلث متساوی الساقین رسم کنید که قاعده ی آن 3 سانتی متر و اندازه ی هر ساق آن 4 سانتی متر باشد .

2- مثلثی رسم کنید که اضلاع آن 5 و 3 و 4 سانتی متر می باشد .

الف) زاویه های آنرا با مقاله اندازه بگیرید .

ب) مساحت آن را حساب کند .

ج) نام این مثلث چیست ؟

رسم مثلث

پایه پنجم

*****

3- مثلث متساوی الاضلاعی رسم کنید که طول هر ضلع آن $\frac{3}{5}$ سانتی متر باشد .

4- مثلث متساوی الساقین رسم کنید که طول هر ساق آن 4 سانتی متر و طول قاعده ی آن 6 سانتی متر باشد .

5- آیا می توان مثلثی رسم کرد که طول اضلاع آن 7 و 4 و 2 باشد (با رسم شکل)؟ امتحان کنید .

حجم مکعب و مکعب مستطیل

پایه پنجم

*****

1- مکعب از ..... وجه مساوی و مکعب مستطیل ..... وجه و چهار وجهی منتظم

..... وجه مساوی دارد .

2- حجم مکعبی را پیدا کنید که هر بعد آن 5 سانتی متر باشد .

3- حجم مکعبی را پیدا کنید که هر بعد آن $\frac{0}{3}$ متر باشد .

4- حجم مکعبی را پیدا کنید که هر بعد آن $\frac{2}{3}$ متر باشد .

5- حجم استخر آبی را تعیین کنید که طول و عرض و ارتفاع آن به ترتیب 5 و 2 و $\frac{0}{3}$ متر باشد .

6- حجم مکعب مستطیلی 140 سانتی متر مکعب است. اگر طول 5 سانتی مترو عرض 7 سانتی متر باشد ارتفاع را به دست آورید.

7- طول مکعب مستطیل 7 سانتی متر و ارتفاع آن 3 سانتی متر است. اگر حجم این مکعب مستطیل 84 سانتی متر مکعب باشد عرض آن چند سانتی متر است؟

8- اگر بخواهیم 12 مکعب به ابعاد 5 سانتی متر را در یک جعبه کارتن بزرگتر قرار دهیم حجم آن جعبه کارتن بزرگتر چند سانتی متر مکعب باید باشد.

پایه پنجم

زاویه و مثلث

*****

1- در جاهای خالی عدد یا کلمات مناسب بگذارید:

- واحد اندازه گیری زاویه ..... و وسیله اندازه گیری زاویه ..... است

- مجموع زاویه های داخلی مثلث ..... درجه است.

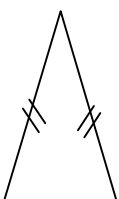
- درجه ..... = زاویه قائمه

- درجه ..... = زاویه نیم صفحه

- درجه ..... = محیط دایره.

A

2- در شکل مقابل زاویه A چند درجه است؟ (مثلث متساوی الساقین است).

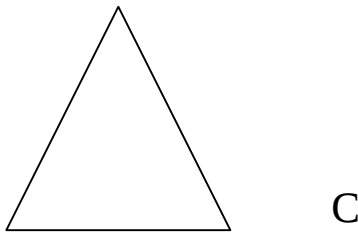
b

C

3- مثلى رسم کنید که دو زاویه آن 40 و 90 و ضلع بین این دو زاویه 5 سانتى متر باشد .

5- مجموع دو زاویه مثلثى 135 است زاویه سوم چند درجه است ؟

6- مثلث ABC متساوى الساقين است ($AB = AC$) اگر زاویه ($A = 60$) باشد ديگر آن هر کدام چند درجه است . چرا ؟

7- مثلى داریم قائم الزاویه که یک زاویه تند آن 40 درجه می باشد زاویه تند ديگر این مثلث چند درجه است .

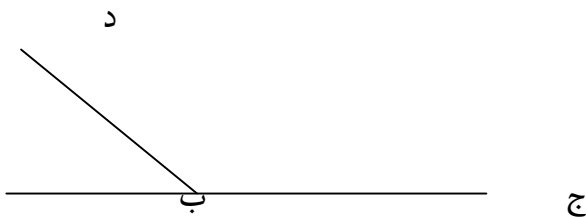

پایه پنجم

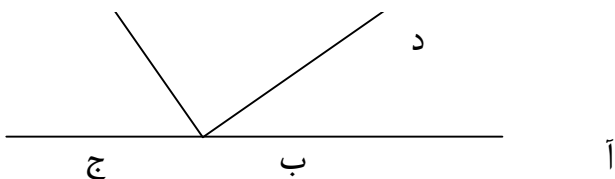
زاویه و مثلث

*****

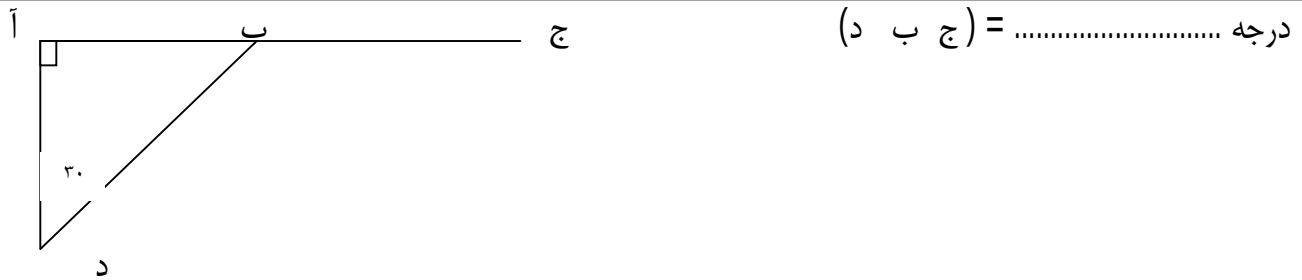
7- در شکل های زیر اندازه زاویه های (ج ب د) را حساب کنید.

درجه ..... = (ج ب د)

درجه ..... = (ج ب د)

پایه پنجم

محیط دایره

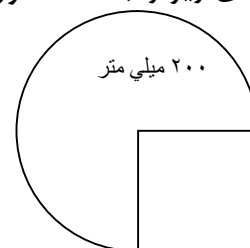
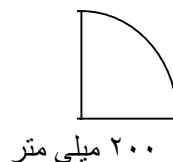
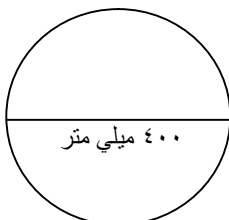
1- شعاع دایره ای 3 سانتی متر است . محیط آن چند سانتی متر است ؟

2- پارچه ای داریم به شکل دایره به قطر 25 سانتی متر . می خواهیم دور این پارچه را نوار بدوزیم تقریباً چه قدر نوار لازم داریم ؟

3- می خواهیم دور حوضی به شعاع $\frac{1}{5}$ متر را به فاصله ی $\frac{0}{5}$ متر از لبه ی آن نرده کشی کنیم . چند متر نرده لازم داریم ؟

4- شعاع چرخ دو چرخه ای $\frac{0}{5}$ متر است . این چرخ برای طی مسافتی 50 دور زده است ، در این صورت چند متر راه پیموده است ؟

5- محیط شکل های زیر را به دست آورید :

پایه پنجم

*****

1- خارج قسمت هر یک از تقسیم های زیر را به دست آورید :

$$14 \div 7 =$$

$$4 \div \frac{7}{9} =$$

$$\frac{3}{4} \div \frac{5}{4} =$$

$$\frac{14}{2} \div \frac{7}{2} =$$

$$1 \div \frac{2}{7} =$$

2- در هر یک از عبارت های زیر داخل مناسب بنویسید .

$$\frac{\square}{15} \div \frac{\square}{15} = \frac{\square}{7}$$

$$\frac{\square}{5} \div \frac{\square}{5} = \frac{\square}{3}$$

$$\frac{3\square}{28} \div \frac{\square}{28} = \frac{\square}{7}$$

$$\frac{\square}{17} \div \frac{9}{1\square} = \frac{5}{\square}$$

3- حاصل تقسیم های زیر را به کسر و در صورت امکان به عدد مخلوط بنویسید .

$$11 \div 5 =$$

$$5 \div 15 =$$

$$2 \div 3 =$$

$$5 \div 9 =$$

$$13 \div 6 =$$

$$3 \div 2 =$$

4- خارج قسمت های زیر را ابتدا به صورت کسر و سپس به صورت عدد اعشاری بنویسید :

$$3 \div 100 =$$

$$16 \div 10 =$$

$$165 \div 1000 =$$

$$5376 \div 1000 =$$

5- حاصل هر یک از تقسیم های زیر را بدست آورید :

$$\frac{2}{10} \div 3\frac{1}{5} =$$

$$\frac{14}{17} \div \frac{3}{17} =$$

$$0/3 \div \frac{2}{5} =$$

$$\frac{3}{10} \div 2\frac{2}{3} =$$

پایه پنجم

*****

6- برای تهیه ی یک دست لباس $1\frac{2}{3}$ متر پارچه لازم است . اگر ما 5 متر پارچه داشته باشیم چند دست لباس می توانیم بدوزیم ؟

7- اگر میله ای به طول $8\frac{8}{4}$ متر را به قطعه های 2 متری تقسیم کنیم چند قطعه بدست خواهد آمد ؟

8- محیط مثلث متساوی الاضلاعی $4\frac{5}{10}$ متر است یک ضلع آن چه قدر است ؟

پایه پنجم

گنجایش

*****

1- دانش آموز خوبم در جاهای خالی عدد مناسب بنویسید .

195 لیتر = ... متر مکعب .

0/252 متر مکعب = ... لیتر

1235 لیتر = ... متر مکعب .

8 متر مکعب = ... لیتر .

84 لیتر = ... متر مکعب .

$2\frac{2}{53}$ متر مکعب = ... لیتر

7 لیتر = ... متر مکعب .

9 متر مکعب = ... لیتر .

4 سانتی متر مکعب = ... لیتر .

84 لیتر = ... سانتی متر مکعب .

695 سانتی متر مکعب = ... لیتر .

0/2 لیتر = ... سانتی متر مکعب .

68 سانتی متر مکعب = ... لیتر .

19 سی سی = ... لیتر .

2/5 لیتر = ... سی سی .

1000 سی سی = ... لیتر .

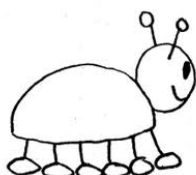
1000 لیتر = ... متر مکعب .

2- با یک پارچ آب 6 عدد لیوان هم اندازه پر می شود .

الف) گنجایش پارچ چند برابر یک لیوان است ؟

ب) گنجایش یک لیوان چه کسری از گنجایش یک پارچ است ؟

3- واحد های اندازه گیری گنجایش را نام ببرید

پایه پنجم

گنجایش

*****

5- یک لیتر یعنی چه؟

6- هر لیتر چند سی سی است ؟

8- آب مصرفی خانه ها را با چه واحدی اندازه گیری می کنند ؟

9- برای اندازه گیری مایعاتی مانند داروها از چه واحدی استفاده می کنند ؟

10- هر متر مکعب برابر است با ..... لیتر

11- و هر لیتر برابر با ..... سی سی .

10- یک شیشه شیر نوزاد 500 سی سی گنجایش دارد ، گنجایش این ظرف چه کسری از لیتر می باشد ؟

11- یک بخاری نفتی در هر 5 دقیقه 35 قطره نفت مصرف می کند این بخاری در 12 ساعت چند لیتر نفت

مصرف می کند ؟ (یک سی سی تقریباً 30 قطره است)

12- اگر 6 لیتر روغن مایع را در شیشه هایی به گنجایش $1\frac{1}{2}$ لیتری بریزیم چند شیشه لازم است؟

پایه پنجم

مساحت دایره

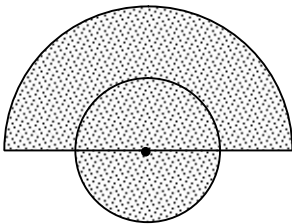
*****

1- مساحت دایره ای را به دست آورید که شعاع آن 10 سانتی متر باشد.

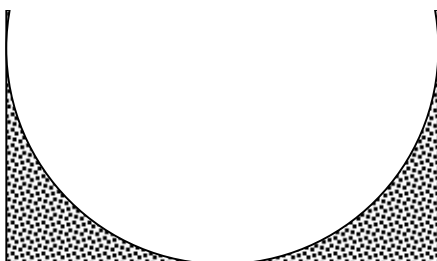
2- محیط دایره ای $12/56$ متر است مساحت آن چند متر مربع است؟

3- مساحت قسمت هاشور خورده را به دست آورید:

قطر دایره ی بزرگ = 4 س

4- مساحت قسمت هاشور خورده را حساب کنید:

3

5- شعاع دایره ای (10) سانتی متر است. مساحت $\frac{2}{4}$ این دایره چند سانتی متر مربع است؟

میانگین، معدل

پایه پنجم

*****

1- میانگین سه عدد $\frac{4}{5}$ ، 3، $2\frac{1}{2}$ را بدست آورید :

2- کلاسی 22 دانش آموز دارد که مجموع نمرات آن ها در درس ریاضی 407 شده است . میانگین نمرات ریاضی این کلاس را به دست آورید :

3- میانگین پول سه نفر 120 تومان است . اگر نفر اول 70 تومان و نفر دوم 100 تومان داشته باشند پول نفر سوم چند تومان است ؟

4- فاصله ی بین دو شهر 270 کیلومتر است اتومبیلی این فاصله را در 3 ساعت طی کرد میانگین سرعت این اتومبیل را حساب کنید .

5- میانگین دو عدد 900 است . اگر عدد بزرگتر دو برابر عدد کوچکتر باشد اختلاف دو عدد را بدست آورید .

دانستنی های ریاضیات

پایه پنجم

*****

یک کیلوگرم = 100 گرم	برای تبدیل کیلوگرم به گرم ، عدد مربوط را $\times 1000$ می کنیم برای تبدیل گرم به کیلوگرم ، عدد مربوط را $\div 1000$ می کنیم
یک متر = 100 سانتی متر	برای تبدیل متر به سانتی متر، عدد مربوط را $\times 100$ می کنیم برای تبدیل متر به سانتی متر ، عدد مربوط را $\div 100$ می کنیم
یک متر = 1000 میلی متر	برای تبدیل متر به میلی متر ، عدد مربوط را $\times 1000$ می کنیم برای تبدیل میلی متر به متر ، عدد مربوط را $\div 1000$ می کنیم
یک سانتی متر = 10 میلی متر	برای تبدیل متر به سانتی متر، عدد مربوط را $\times 100$ می کنیم برای تبدیل متر به سانتی متر ، عدد مربوط را $\div 100$ می کنیم
یک هکتار = 10000 متر مربع	برای تبدیل هکتار به متر مربع ، عدد مربوط را $\times 10000$ می کنیم . برای تبدیل متر مربع به هکتار ، عدد مربوط را $\div 10000$ می کنیم .
یک کیلومتر = 1000 متر	برای تبدیل کیلومتر به متر ، عدد مربوط را $\times 1000$ می کنیم . برای تبدیل متر به کیلومتر ، عدد مربوط را $\div 1000$ می کنیم .
یک لیتر = 1000 سی سی	برای تبدیل لیتر به سی سی ، عدد مربوط را $\times 1000$ می کنیم . برای تبدیل سی سی به لیتر ، عدد مربوط را $\div 1000$ می کنیم .
یک لیتر = 1000 سانتیمتر مکعب	برای تبدیل لیتر به سانتیمتر مکعب ، عدد مربوط را $\times 1000$ می کنیم . برای تبدیل سانتی متر مکعب به لیتر ، عدد مربوط را $\div 1000$ می کنیم .
یک سی سی = 30 قطره	برای تبدیل سی سی به قطره ، عدد مربوط را $\times 30$ می کنیم . برای تبدیل قطره به سی سی ، عدد مربوط را $\div 30$ می کنیم .
یک متر مکعب = 1000 لیتر	برای تبدیل مترمکعب به لیتر ، عدد مربوط را $\times 1000$ می کنیم . برای تبدیل لیتر به متر مکعب عدد مربوط را $\div 1000$ می کنیم .
یک متر مکعب = 1000000 سانتیمتر مکعب	برای تبدیل متر مکعب به سانتیمتر مکعب عدد مربوط را $\times 1000000$ می کنیم برای تبدیل سانتی متر مکعب به متر مربع مکعب عدد مربوط را $\div 1000000$ می کنیم .

نام شکل	محیط	مساحت	تعداد خط تقارن	تعداد قطرهای
مربع	یک ضلع $\times 4$	یک ضلع $\times$ خودش	4	2
مستطیل	(طول + عرض) $\times 2$	طول $\times$ عرض	2	2
متوازی الاضلاع	(طول + عرض) $\times 2$	قاعده $\times$ ارتفاع	ندارد	2
ذوزنقه قائم الزویه	مجموع 4 ضلع	مجموع دو قاعده $\times$ ارتفاع $\div 2$	ندارد	2
ذوزنقه متساوی الساقین	مجموع 4 ضلع	مجموع دو قاعده $\times$ ارتفاع $\div 2$	1	2
لوزی	یک ضلع $\times 4$	حاصل ضرب دو قطر $\div 2$	2	2
مثلث قائم الزویه	مجموع 3 ضلع	قاعده $\times$ ارتفاع $\div 2$	ندارد	ندارد
مثلث متساوی الساقین	مجموع 3 ضلع	قاعده $\times$ ارتفاع $\div 2$	1	ندارد
مثلث متساوی الاضلاع	مجموع 3 ضلع	قاعده $\times$ ارتفاع $\div 2$	3	ندارد
مثلث مختلف الاضلاع	مجموع 3 ضلع	قاعده $\times$ ارتفاع $\div 2$	ندارد	ندارد
دایره	قطر $\times 3/14$	شعاع $\times$ شعاع $\times 3/14$	بی نهایت	بی نهایت